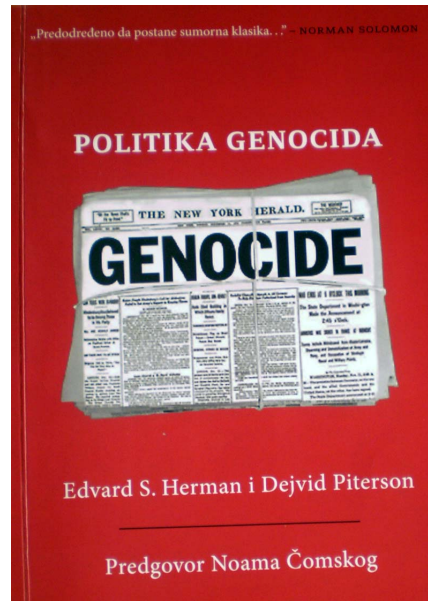

ПРИКАЗ КЊИГЕ „ПОЛИТИКА ГЕНОЦИДА“, АУТОРА ЕДВАРДА С. ХЕРМАНА И ДЕЈВИДА ПИТЕРСОНА

Никола Тошић Малешевић

Едвард С. Херман, емеритус професор финансија на факултету Вортон Универзитета Пенсилванија у Филаделфији (САД) и Дејвид Питерсон, независни новинар и истраживач из Чикаго (САД), објавили су 2010. године рад под називом *Политика геноцида*. У њему основано сумњају у све поставке, разлоге и образложења на којима су почивале и на којима почивају тзв. „хуманитарне“ интервенције западних сила на челу са Сједињеним Америчким Државама (САД) у раздобљу од завршетка Другог светског рата (1. IX 1939 – 2. IX 1945) па све до данашњих дана. Аутори пишу да израз *геноцид*, који данас олако употребљавају САД и њени савезници, као изговор за неки „хуманитарни“ напад, представља увреду за жртве холокауста из Другог светског рата.

Херман и Питерсон су користили бројну, разноврсну, интригантну и занимљиву литературу и изворе за писање ове књиге, међу којима и ону литературу и оне изворе који пружају другачије погледе на одређене догађаје, различите од оних који су устаљени у западним медијима и друштвима. Тврдње изнете у овом раду нису само плод класичног коришћења извора и литературе већ и резултат озбиљних истраживања. Од коришћене литературе поменућемо дела Габријела Колка *Политика рата: свет и спољна политика САД 1943–1945*. и *Границе моћи: свет и спољна политика САД, 1945–1954*; Ноама Чомског и Едварда С. Хермана *Вашингтонска веза и фашизам Трећег света, Контрареволуционарно насиље: крвопролића у чињеницама и пропаганди* и *Производња сагласности*; Саманте Пауер *„Проблем из пакла“: Америка и доба геноцида*; Џефрија Робертсона *Злочини против човечности: борба за глобалну правду*; Хауарда Фила и Ричарда Фолка *Запис о новинама: како Њујорк тајмс погрешно извештава о америчкој спољној политици*; Мадлен Олбрајт и Вилијама Коена *Спречавање геноцида: шематски план за америчке политичаре*; Ханса фон Спонека *Друга врста рата: режим санкција УН у Ираку*; Махмуда Мамданија *Спасиоци и спасени: Дарфур, политика и рат против терора*; Ричарда Сејмура *Либерална одбрана убиства*,

Политика геноцида,
Весна Инфо, Београд, 2010.

Мајкла Мандела *Како се Америка извукла са убиством: нелегални ратови, колатерална штета и злочини против човечности*; Едварда С. Хермана и Дејвида Питерсона *Разбијање Југославије*, итд. Од извора употребљени су, између осталих, *Извештај Међународне истражне комисије за Дарфур генералном секретару Уједињених нација* Антонија Касезеа од 25. I 2005; Резолуције Савета безбедности Уједињених нација (СБ УН) 661 од 6. VIII 1990 и 687 од 3. IV 1991; *Меморандум директора Одељења за политичко планирање (Кенан) државном секретару и подсекретару (Лавет)* од 24. II 1948; Резолуција СБ УН 1546 од 8. VI 2004; извештај Роберта Герсониа о масакрима цивила у Руанди из 1994. године, финансиран и касније забрањен од стране Високог комесаријата УН за избеглице (УНХЦР); Извештај Ричарда Голдстона, шефа мисије УН за откривање чињеница о сукобу у Гази од 15. IX 2009. под називом *Људска права у Палестини и другим окупираним арапским територијама*, и још многи други. Аутори су користили и ТВ емисије и документарне филмове (нпр. Кристијана Аманпур *Вришти крваво убиство*; Џон Пилџер *Смрт нације: завера о Тимору*; емисија CBS TV *Кажњавање Судана*), новинске чланке, изјаве и интервјуе политичара и других познатијих и утицајнијих личности објављене у дневним, недељним и месечним листовима (нпр. Џон Прендергаст *Суданске клисуре смрти*, објављено у Њујорк тајмсу 15. VII 2004), те истраживачке чланке публиковане у штампаним медијима или на интернету (нпр. потпуковник Џон Е. Среј *Продавање босанског мита Америци: купци, будите опрезни* из октобра 1995, Кристијан Давенпорт и Алан Стем *Политичко насиље у Руанди у простору и времену* из 2004. године).

Предговор Херманове и Питерсонове књиге написао је чувени амерички лингвиста, филозоф, писац, професор универзитета (професор лингвистике на Масачусетском технолошком институту у Бостону, САД) и дисидент Ноам Чомски. У уводу аутори објашњавају поделу геноцида, крвопролића и злочина који врше САД и њени савезници према одређеном критеријуму. Како су сами аутори истакли, она крвопролића која су починиле саме САД или која доприносе њиховим крупним и непосредним интересима су *конструктивна*, она која су починили њени савезници или клијенти су *бенигна*, а она која су извршиле државе које су мета САД или њених савезника су или *зликовачка* или *митска*. Додаје се да су *митска* крвопролића поткатегорија *зликовачких*. Основни текст овог дела подељен је, пак, на четири поглавља.

Прво поглавље носи назив *Конструктивни геноциди* и подељено је на две потцелине: *Санкције у Ираку – уништавање режима и Инвазија и окупација Ирака*. У првој потцелини описане су разорне последице санкција и блокада, које су преко СБ УН Ираку наметнуле САД и Велика Британија после Првог заливског рата (17. I – 3. III 1991), по ирачки народ и државу, као и кршење и злоупотреба тих санкција, које је одобрио СБ УН, односно САД и Велика Британија са циљем да се појачају патње ирачког цивилног становништва и дестабилизује ирачка држава. У другој потцелини првог поглавља представљене су по ирачки народ, државу и културу тешке и погубне последице америчке и британске инвазије на Ирак (Други заливски рат 20. III – 1. V 2003) и његове окупације. У овој потцелини представљају се и нерегуларности америчке и британске окупације Ирака, као и њихово успешно омаловажавање патњи и губитака ирачког цивилног становништва.

Друго поглавље носи наслов *Зликовачки геноциди* и има четири потцелине са следећим називима: *Дарфурски ратови и убијања*; *Босна и Херцеговина*; *Косово и Руанда* и *Демократска Република Конго*. Прва потцелина говори о разлозима подршке САД и њених савезника побуњеницима у Дарфуру, на тадашњем југу Судана у првој деценији 21. века. Као разлоге за ову подршку аутори наводе доминацију муслиманских Арапа у централној суданској влади у Картуму, богатство Судана, а нарочито његовог јужног дела нафтом, затим добре везе владе у Картуму са Кином, уместо са САД и Западом, те потребу Израела и САД да одврате пажњу од њиховог катастрофалног нарушавања људских права и од њихових савезника који су харали Демократском Републиком Конго. Описује се и кампања против суданске владе са циљем да се отцепи југ Судана и створи држава под америчким патронатом (што се и догодило 9. VII 2011). У другој потцелини, под насловом *Босна и Херцеговина*, аутори пишу о подршци САД, Немачке, НАТО и Европске уније (ЕУ) разбијању бивше Југославије деведесетих година 20. века и тактици умањивања злочина њихових савезника (Словенаца, Хрвата, Бошњака и Албанаца), а увеличавања злочина њихових противника (Срба). Херман и Питерсон навели су и да је истраживањима срушена тврдња босанске муслиманске (бошњачке) владе о 200 000 убијених муслимана (Бошњака) у само првих девет месеци рата у БиХ. Наводе, такође, да су западне владе, на челу са америчком, прихватиле резултате тих истраживања (која се, због њихових извора – Међународног кривичног суда за бившу Југославију и норвешке владе, нису могла лако одбацити као „ревизионизам“) која су показала да је током рата у БиХ (6. IV 1992 – 14. XII 1995) страдало укупно око 100 000 људи на свим странама. Аутори додају и важну напомену да су резултати ових истраживања само дискретно објављени у западним масмедијима, споро замењујући старе бројке од 200 000 мртвих и то без икаквих објашњења за претходно непроверено прихватање тврдњи босанске муслиманске владе. Слична тема обрађује се и у трећој потцелини – *Косово*. У њој аутори представљају медијску припрему САД и Запада за НАТО агресију на Србију (тада Савезну Републику Југославију) (24. III – 10. VI 1999) са циљем да се Косово стави под окупацију и неоколонијалну управу. Наводи се да су се и овом приликом преувеличавали српски злочини, а прећуткивали и умањивали они које су починиле албанске сепаратистичке снаге. У последњој, четвртој потцелини другог поглавља – *Руанда и Демократска Република Конго* описује се америчко рушење власти Хутуа у Руанди, која је уживала подршку Француске, и довођење на власт Тутсија, који су уживали подршку САД, на челу са Полом Кагамеом (6. IV – 17. VII 1994). Аутори тврде да је свесно створена лажна слика о унапред планираном геноциду Хутуа над Тутсијима, која је оборена пред Међународним кривичним судом за Руанду, а да је у стварности ситуација била другачија, те да је сукоб испровоцирао Патриотски фронт Руанде Пола Кагамеа (уз америчку подршку) и да су већину жртава чинили Хутуи, а не Тутсији. У овој потцелини обрађена је и подршка САД и њених савезника дестабилизацији ДР Конго коју, од друге половине деведесетих година 20. века до данас, спроводе амерички клијенти Руанда и Уганда. Циљ те подршке је, по Херману и Питерсону, бескрупулозна експлоатација природних богатстава ДР Конга (некадашњег Заира), као што су ретки индустријски минерали, дрво и драго камење.

Треће поглавље насловљено је као Нека бенигна крвопролића. Подељено је на седам потцелина и то су: Израел: Сабра и Шатила; Израел: Инвазија Газе, децембар 2008 – јануар 2009; Хрватска операција Олуја; Дашт-е-Леили (Авганистан); Турски Курди и Ирачки Курди; Индонезија и Источни Тимор – Ликиса и Салвадор и Гватемала. Прва потцелина говори о масакру палестинских избеглица у избегличким логорима Сабра и Шатила (16–18. IX 1982) током Грађанског рата у Либану (13. IV 1975 – 13. X 1990) почињеним од стране милиције Хришћанске фаланге (једна од страна-учесница у либанском грађанском рату) уз подршку израелске војске (која се у рат у Либану умешала 1978 године) као и о прећуткивању овог злочина у западним медијима и државама. У другој потцелини аутори говоре о подршци коју су САД пружиле Израелу у омаловажавању злочина почињених над Палестинцима током израелске инвазије Газе од 27. XII 2008. до 18. I 2009. У трећој потцелини Херман и Питерсон приказују сличан однос САД и Запада према злочину протеривања и убијања српских цивила који су спровеле хрватска војска и полиција у операцији „Олуја“ (4–7. VIII 1995) током грађанског рата у Хрватској (15. VII 1991 – 7. VIII 1995). О прећуткивању злочина који су у Дашт-е-Леилију, над заробљеним талибанима, у новембру 2001. године током бомбардовања Авганистана и рушења талибанског режима (7. X – 6. XII 2001) починили амерички авганистански савезници Северна алијанса уз директну америчку подршку, аутори пишу у четвртој потцелини. У петој потцелини скреће се пажња на различити третман Курда у Турској и Курда у Ираку, на који се наилази у западној јавности и владама. Злочини које је над Курдима осамдесетих година 20. века у Ираку починио бивши председник Садам Хусеин доспели су у жижу јавности тек после Садамовог пада у немилост САД након ирачке инвазије Кувајта (2–4. VIII 1990), иако се за њих знало и раније док се злочини које над побуњеним Курдима од 1982. године спроводи Турска (важан савезник САД) и данас заташкавају и уживају прећутну подршку америчке владе. Шеста потцелина односи се на америчку подршку индонежанској инвазији на Источни Тимор у децембру 1975. године и кампањи терора индонежанске владе према тамошњим цивилима у дугом периоду од 1975. до 2002. године, са посебним освртом на прећуткивање масакра индонежанских паравојски над тиморским цивилима у католичкој цркви у Ликиси из априла 1999. године. У седмој потцелини аутори се баве игнорисањем и умањивањем, у америчким медијима и влади, злочина у Салвадору (1980–1991) и Гватемали (1954–1996) које су починиле трупе и паравојске локалних влада које су уживале подршку САД.

Последње, четврто поглавље у књизи под називом *Митска крвопролића* обрађује само један, али упечатљив случај који је насловљен као *Рачак*. Херман и Питерсон у њему презентирају како су западни масмедији и државна руководства (нарочито у САД) искористили сукоб српске полиције и албанских сепаратиста из тзв. Ослободилачке војске Косова (ОВК) у селу Рачак код Штимља 15. I 1999. године, током рата на Косову и Метохији (28. II 1998 – 20. VI 1999), за оправдање агресије НАТО-а, на челу са САД, на СРЈ (24. III – 10. VI 1999), лажно га приказавши као масакр српских полицајаца над албанским цивилима.

У закључним напоменама аутори пишу да учесталост коришћења речи *геноцид* од стране влада и медија на Западу ниподаштава злочин 20. века (мисли се на холокауст) за који је реч скована, али и да је упечатљива пристрасност у њеном кори-

шћењу. Херман и Питерсон наводе да је западни естаблишмент пожурио да прогласи *геноцид* у БиХ, Руанди, Косову и Метохији и Дарфуру и агитовао за судове који ће позивати на одговорност починиоце, али да је, у исто време, заглашујуће његово ћутање о злочинима које су починили његови режими у југоисточној Азији, Централној Америци, Блиском истоку и потсахарској Африци и да је то *политика геноцида* коју он спроводи.

Може се рећи да рад Едварда С. Хермана и Дејвида Питерсона представља занимљив и поучан поглед на догађаје који је, чини се, објективнији од оног који се пласира у медијима западних држава по налогу њихових влада које воде сопствени политички и привредни интереси и циљеви. Књига указује да Сједињене Америчке Државе, користећи се најчешће причама о кршењу људских и мањинских права, лако отварају кризе у земљама које означе као сметњу својим плановима. Зато је ово дело корисно и драгоцено штиво за официрске кадрове Војске Србије и све њене припаднике, као и за историчаре, социологе, политикологе и све оне који се баве проучавањем различитих друштвених наука, али исто тако и за широку јавност.

Након поменутих закључних напомена следе напомене уз текст и индекс. У књизи се налазе и табеле у којима аутори наводе податке о жртвама злочина које су починиле САД и њени савезници и оних за које су оптужени њихови противници, као и учесталост употребе термина *геноцид* у америчким и осталим западним медијима при описивању тих злочина. Садржај књиге на веома добар и информативан начин прате објашњења у критичком апарату који се налази у наведеном одељку „напомене уз текст“. Издавач књиге је „Весна Инфо д.о.о.“ из Београда, а извршни издавач је „Графички атеље Богдановић“ из Београда. Књига има 160 страна и штампана је у тиражу од 1.000 примерака.